

vis rigt paa Solskin og friske Vinde, hvilket er heldigt for Kaffe-busken.

Indenfor de Omraader, hvis Klima tillader Kaffedyrkning, er det dog kun en Brøkdel af Arealet, der virkelig egner sig herfor. Kaffe-busken stiller meget store Krav til Jordbunden; den trives kun i dyb, humusrig, porøs, veldrænet Jord. Endvidere synes det, at Jorden ikke maa være for kalkholdig. Hertil kommer lokale Vind- og Vandforhold. Alt i alt kan formentlig kun 5 à 10 % af Arealet indenfor de klimatisk fastlagte Grænser med Fordel anvendes til Kaffedyrkning. Forfatteren anslaaer hele Jordens potentielle Kaffe-dyrkningsareal til ca. 93 Mill. ha, hvoraf nu 5,2 Mill. ha er under Kaffe-kultur. Verdens Kaffe-forsyning vil altsaa næppe komme i Fare, selv om Forbruget skulde stige meget betydeligt. I en Aar-række har Kaffe-markedet lidt under Overproduktion. Brasilien, der ejer 60 % af Verdenens aktuelle Kaffeareal og 43 % af det potentielle Kaffedyrkningsomraade, vil sandsynligvis vedblive at være Verdenens førende Kaffe-land. Dog kan der ventes store Udvidelser i den Verdensdel, hvor Kaffen oprindeligt har hjemme, Afrika, der ganske vist endnu kun ejer 5 % af det aktuelle Kaffeareal, men hvis Andel af Verdens potentielle Kaffedyrkningsomraade anslaaes til 21 %.

Olof Jonassons Bog er en bredt anlagt og vel gennemført erhvervsgeografisk Undersøgelse, interessant ikke alene ved sine Resultater, men ogsaa ved sin Metode. Endvidere er den en indholdsrig og praktisk Haandbog for Købmænd og andre, der har Brug for Viden om Kaffens Produktions- og Afsætningsforhold.

Gudmund Hatt.

Ewald Ammende: Die Nationalitäten in den Staaten Europas.

Sammlung von Lageberichten des europäischen Nationalitäten-Kongresses. W. Braumüller Universitäts-Verlagsbuchhandlung, Wien-Leipzig 1931. XXIV+568 S. 8°. Ergänzungen 1932. 104 S. 8°.

Titlen er for omfattende. Bogen omhandler nemlig ikke alle Europas Nationaliteter, men en Del af de nationale Mindretal i nogle af Europas Stater. Blandt de Stater, hvis Forhold slet ikke behandles i Værket, kan nævnes Sovjetrusland og Frankrig. Publikationen indeholder Beretninger angaaende 40 nationale Mindretal, tilhørende 15 Folkeslag (Tyskere, Russere, Svenskere, Jøder, Ukrainere, Hviderussere, Litauere, Ungarere, Czekoslovakere, Slovenere, Kroater, Bulgarere, Grækere, Kataloniere, Baskere), levende i 14 Stater (Estland, Letland, Litauen, Polen, Danmark, Tyskland, Cze-

koslovakiet, Østrig, Ungarn, Jugoslavien, Rumænien, Bulgarien, Italien, Spanien). Kun saadanne Mindretal er medtagne, der er Medlemmer af „den europæiske Nationalitetskongres“ eller indbudt af denne. Ikke mindre end 10 af Mindretallene er tyske, og henved 40 % af Bogens Sider er helliget disse tyske Mindretal. Blandt de nationale Mindretal i Tyskland er kun det litauiske fundet værdigt til en Beretning, skønt kun ca. 5600 af Tysklands Indbyggere taler Litauisk, medens det dansktalende Mindretal — ifølge den tyske Folketælling af 1925 — dog udgør 7500, det czekiske 20,800, det vendiske 72,400, det masuriske 81,100, og det polske 721,800.

Bogens Hovedformaal er øjensynlig en Fremstilling af de tyske Mindretals Forhold, deres Ønsker og Krav. Intet af de tyske Mindretal er tilfreds med sine Kaar; men aabenbart er der stor Forskel paa Graden af Undertrykkelse. Medens Tyskerne i vore sønderjyske Landsdele beklager sig over, at Skolekommissionerne har danske Flertal — hvilket jo er vanskeligt at undgaa i Kommuner med overvejende dansk Befolkning — og at Lærerne i de tyske Skoler nok er tysktalende, men ikke altid tilstrækkelig tysksindede, maa det italienske Tyrols Tyskere finde sig i, at det tyske Sprog er fordrevet fra samtlige Skoler og forbudt paa offentlige Steder; ja, tyske Tyrolere tvinges endog til at italiensere deres Navne, saavel paa Skilte som paa Gravmonumenter. Hertil kommer politimæssig og økonomisk Forfølgelse fra de italienske Statsmyndigheders Side. Udenforstaaende kan have Grund til at undre sig over den mærkelige Stilhed om Sydtyrol i tysk Offentlighed; Aarsagen hertil antydes S. 95 i „Ergänzungen“: Tysklands og Italiens ensrettede udenrigspolitiske Interesser.

Gudmund Hatt.

Vore Fortidsminder. Arkæologisk Kort over Nordøst-Sjælland. Udgivet af Geodætisk Institut og Nationalmuseet. København 1932.

Med dette Kortblad indledes et lovende Samarbejde mellem Geodætisk Institut og Nationalmuseet. En Del af Nationalmuseets rige topografiske Materiale er gjort tilgængelig for Offentligheden. Ganske vist drejer det sig væsentlig om den Del af Materialet, der har turistmæssig Interesse. De paa Kortet indlagte Oldtidsmindesmærker er alle nogenlunde bevarede, og de allerfleste af dem er fredlyste; talmæssigt udgør de altsaa kun en ganske lille Del af de kendte og af Arkæologer kortlagte Oldtidsminder indenfor Omraadet. Som Grundlag for Studier over Nordøstjællands Oldtidsbebyggelse egner Kortet sig derfor ikke; i den Henseende er V. la Cours „Sjællands ældste Bygder“ at foretrække. Men som arkæologisk Vejledning paa Turistudflugter er Kortet fortrinligt. Den ledsagen-